

כשהרג את זמרי נתקבלו כל שבטיו של שמעון ורצו להרגו. פנתה נשמתו של פנחס ונכנס בו נשמת נדב ואביו וכו' עיין שם. וזה הוא כוונת הפסוק פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן הוה ליה בן בנו של אהרן אלא אף שהוא בן אלעזר מכל מקום הוא בן אהרן ממש וזה בן אלעזר בן אהרן. נמלא דלמידין מזה שפנחס כבר טעם טעם מיתה וכו' לית ליה מיתה ~~לפני~~ אחריה דפנחס הוא אליהו. אם כן יש לומר דזהו שאמר האנדרש בדין הוא שיטול שכרו דלגביה יהיה בחיים גם כן נלח"י :

אן יאמר על דרך זה דקיימא לן דשכירות אינה משתלמת אלא לבסוף ואיזהו סוף של אדם הוי אומר לאחר מיתה. והנה פנחס זה אליהו שלעולם הוא חי ועליו אי אפשר לומר לשלם לו שכרו לבסוף כיון דאין לו סוף אם כן בדין הוא שיטול שכרו תיכף ומיד :

קמג) 'במדריש' וברש"י לפי שהשבטים מבזים אותו. ואומרים ראיתם בן פוטי זה שפיטס אבי אמו עגלים לעבודה זרה והרג נשיא מישראל לפיכך יחסו הכתוב אחר אהרן וכו'. וקשה סוף סוף הלא אבי אמו היה עובד עבודה זרה. ויש לפרש על פי מה דאיתא בירושלמי משה מה שיעיד לאשת פנחס ומסיק שם דהא דלא שאל על פנחס עלמו שמע מינה דראשון בשלישי הוא פסול להעיד. והנה לכאורה קשה דילמא ראשון בשלישי כשר להעיד והא דלא שאל על פנחס עלמו יש לומר משום דפנחס עם משה היה ראשון בשני דאלעזר נשא מבנות פוטיאל ומשה נשא גם כן מבנות פוטיאל דהיינו יתרו ונמילא היה משה עם אלעזר ראשון בראשון ועם פנחס היה ראשון **חית**

בשני. אלא על ~~האחרונה~~ כרחק לריך לומר דגרים אין להם קורבא. והנה איתא במפורשים היאך הרג פנחס את זמרי שלא כדין אף דקיימא לן דכל הבועל ארמית קגאים פוגעין בו היינו דוקא אם בשעת מעשה אבל שלא בשעת המעשה לא. ואיתא במסכת יבמות ובמסכת קידושין כל תלמיד חכם שמורה הלכה וזא אם קודם המעשה אמר שומעין לו ואם לאחר המעשה אין שומעין לו דאין כאן מי שמעיד עליו... אם כן קשה על פנחס מי מעיד עליו אם תאמר משה הא קרוב היה. רק על זה יש לומר דהרי אליבא דאמת הראשון בשלישי ~~כשר~~ להעיד. והנה אם נאמר דגרים יש להם קורבא אם כן הדרא הקושיא לדוכתא הא הוי ראשון בשני כנזכר לעיל. והשתא מובן הדבר דהשבטים היו מבזים אותו ואומרים ראיתם בן פוטי זה שפיטס אבי אמו עגלים לעבודה זרה. כלומר דילמא לעולם יש לומר דיש לגרים קורבא ונמלא דפנחס עם משה יש להם קורבא אם כן פסול להעיד עליו ואם כן איך הרג נשיא מישראל שלא כדין כקושיא הנזכר לעיל דהא ליכא מי שיעיד עליו. לכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן ויחסו של יתרו לאו כלום הוא דגרים אין להם קורבא אם כן הוה פנחס עם משה ראשון בשלישי והרי ראשון בשלישי באמת כשר להעיד ועל פי דין דין את זמרי :

קמד) בפסוק אבינו מת במדבר והא לא היה בתוך העדה הגוועים על ה' בעדת קרח וביים לא היו לו כי בחטאו מת וגו'. ויש לדקדק דהוה ליה למיכתב כי בחטאו מת תיכף אחר הדיבור והא לא היה בעדת קרח וכך הוה ליה למיכתב אבינו מת במדבר והוא

והוא לא היה בתוך העדה הגוערים על ה' בעדת קרח כי בחטאו מת ובנים לא היו לו. ויש לומר דבאו לתרן דבריהם ולהוכיח דמחמת שלא היו לו בנים מוכח דבטאו מת. והוא על פי מאמר חכמינו ז"ל. ויפול משה על פניו מלמד שחשדוהו באשת איש וקנא כל אחד את אשתו ממה. והגה מלינו עוד בדברי חכמינו ז"ל דגבי סוטה כתיב ונקתה ונזרעה זרע דאם היתה יולדת נקיבות יולדת זכרים. אם כן חותה עדה כולם שקנאו לגסותיהם ממה והם באמת היו טהורות אם כן פשוט הוא שהיה שחרס שילדו זכרים. לכך אמרו צנות ללפחד אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה וגו' והראיה דהא ובנים לא היו לו אלא כולם צנות נקבות אם כן מזה מוכח שלא היה בעדת קרח רק כי בחטאו מת וגו' :

קמה) אִיתָא במסכת בבא בתרא דף קי"ט ע"ב ותעמודנה לפני משה ולפני אלעזר הכהן ולפני הגשאים וכל העדה. אפשר עמדו לפני משה ולא אמר להם דבר ועמדו לפני הגשאים וכו' אלא סרם המקרא ודרשהו וכו' דברי ר' יאשיה אבא חנן אומר כולם צנות המדרש היו יושבים והלכו ועמדו לפני כולם. ומסיק שם בגמרא דפליגי אם חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב דר' יאשיה סובר אין חולקים הילכך מסרם המקרא וכו' עיין שם הטעם. והנה על פי דברי הגמרא הללו יש לפרש דברי הגמרא במסכת שבת דף נ"ו ע"א כל האומר

דוד חטא אינו אלא טועה וכו' אמר רב רבי דאמי מדוד מהפך ודריש בזכותיה דדוד וכו' עיין שם. והנה על מלת מהפך דשו ביה רבים. אבל לפי האזכר לעיל ניחא דהנה איתא עוד שם בגמרא וגם במסכת קידושין דף מ"ג דאוריה החתי מורד במלכות היה דאמר לדוד ואדוני יואב וגו' דלאו אורח ארעא לקבל מרות אחרים בפני המלך. אך כל זה ניחא אם אמרינן דאין חולקים כבוד לתלמיד במקום הרב. אבל אי אמרינן דמותר לחלוק כבוד לתלמיד במקום הרב אם כן לא היה כלל מורד במלכות. והשתא ניחא דזה הוא הפירוש רבי דאמי מדוד מהפך ודריש. ראונו לומר דסבירא ליה דרבי יאשיה דמהפך ומסרם המקרא האזכר לעיל. ועל כרחך משום דסבירא ליה דאין חולקים כבוד לתלמיד במקום הרב כנזכר לעיל. אם כן שפיר היה אוריה מורד במלכות משום דאמר בפני דוד ואדוני יואב כנזכר לעיל :

קמו) בפסוק נתון נתון להם אחוזת קמה) ר' יאשיה למה שכתבו החסידים בשם הר"ם במסכת בבא בתרא דף קט"ו ע"ב דד"ה מלמד שבו וכו' דענה אשה היתה והא דכתיב הוא ענה בלשון זכר היינו משום שירשה עם אחיה לבעון כזכר וכו' עיין שם. ומכאן יש ראיה לזה דכתיב נתון נתון להם ולא כתיב להן כמשפט הלשון לנקיבות רבות. אלא לפי שצוה ליתן להם ירושה כמו לזכרים לכך כתיב להם כמו לזכרים :

במדרש